

ספרות עברית וכללית

לבתי ספר דתיים עצמאיים

על פי תכנית הרפורמה ללמידה משמעותית

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעה וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.

פרק ראשון:	יצירות בנושא "הזמן"	—	(25×1)	—	25 נקודות
פרק שני:	יצירות בנושא "השואה"	—	(25×1)	—	25 נקודות
פרק שלישי:	משל	—	(25×1)	—	25 נקודות
פרק רביעי:	קריאה מונחית	—	(25×1)	—	25 נקודות
	סה"כ	—		—	100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות: (1) רשום בראש כל תשובה את מספר הפרק ואת מספר השאלה

שבחרת להשיב עליה.

(2) אין להדגים באמצעות אותה יצירה בתשובות שונות.

(3) שים לב לכתב, לכתיב, לפיסוק ולכללי הדקדוק.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטייטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. רישום טייטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

/המשך מעבר לדף/

השאלות

פרק ראשון — יצירות בנושא "הזמן" (25 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 1-2.

1. הזמן / א' מרגלית; זה מן / ר' לינטופ

הענן והחבל בשיר "הזמן", והמן בשיר "זה מן" ממחישים בשירים אלה את רעיון אבדת הזמן. הסבר והדגם קביעה זו.

2. חשבון נפש / א' מרגלית

לפניך הבית השני והבית השלישי של השיר "חשבון נפש". קרא אותם, וענה על שני הסעיפים א-ב שאחריהם.

בית שני
כְּשֶׁהַיּוֹם גּוֹחֵן עַל אֶתְמֻלוֹ
וְחִבּוּקִים הֵם מִתְּיַפְּחִים בְּיַחַד,
כְּשֶׁבֶן אָדָם נָצַב אֶל מוֹל מוֹלוֹ
וְהוּא עַל הוּא מְטִיל אִימָה וְפַחַד.

בית שלישי
כְּשֶׁהַלֵּב נִשְׁבֵּר מִסְעָרוֹת הוֹמוֹת
וְשׁוֹתְתוֹת הַחֲרָטוֹת, תְּהוֹם רָבָה.
כְּשֶׁמוֹעָקָה שׁוֹמֶרֶת הַחוֹמוֹת
וּמְרַדֶּפֶת כָּל יוֹצֵא נָבֵא.

א. בשיר מתואר מצב רגשי של האדם. הבא שלוש דוגמאות למצב זה מבתי השיר שלעיל, והסבר את הקשר בין כל אחת מן הדוגמאות שהבאת ובין כותרת השיר "חשבון נפש". (15 נקודות)

ב. הסבר את התרומה של האנפורה למשמעות השיר. (10 נקודות)

פרק שני — יצירות בנושא "השואה" (25 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 3-4.

3. קרא את השיר שלפניך, וענה על שני הסעיפים א-ב שאחריו.

קחֹנוּ בְּמַחֲנֵה הָרָפוּז / ח' ברונשטיין

קחֹנוּ קָטָן
מֵצֵא לוֹ מִשְׁכָּן
לִיד הַגֶּדֶר הַמְחַשְׁמֶלֶת.

עֲטוּר בְּלֶבֶן
בֵּין זְרוּעוֹת יְרֵקוֹת,
פֶּרֶח קָטָן.

הַעֲדִיף לְנֶבֶט פֶּאן
עַל פְּנֵי שִׁדוֹת יְרֵקִים
מוֹעֵבֶר לַחוּטִים.

בֹּא לְהִזְדַּהוּת
עִם הָאֲסִירוֹת
וְעַנְד טְלֵאִי צָהָב.

בְּקֶר הָעוֹלָם
בְּהִשְׁתוֹלֵל הַשֵּׁטָן –
קחֹנוּ קָטָן.

א. בשיר יש מילות צופן.

בחר בשלוש מהן, והסבר את תרומתן לבניית משמעות השיר
(בתשובתך אַל תכתוב על הבית האחרון בשיר). (15 נקודות)

ב. בבית האחרון יש ניגוד.

מה מוסיף הניגוד להבנת משמעות השיר? הסבר את דבריך. (10 נקודות)

4. חיים שמי / ר' משה פראגר

חיים ומוות הם נושאים מרכזיים בסיפור "חיים שמי".

תאר שני אירועים בסיפור שבהם המפגש בין החיים ובין המוות בא לידי ביטוי, והסבר את

התרומה של כל אחד מן האירועים שתיארת להנעת העלילה של הסיפור.

פרק שלישי – משל (25 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 5-6.

5. פר ושור / ר' ברכיה הנקדן

ענה על שני הסעיפים א-ב.

א. קרא את שלושת הציטוטים מן המשל "פר ושור" שלפניך.

- וְאֵנִי [...] רֵץ עָלַי אֲרָח.

- וּבִיָּעַר אֲשִׁים דָּרָךְ וּבְכַרְמִים מְשֻׁעוֹל.

- וְאֶת־הַלֵּל בְּכֶרֶם זֵית וּבְסִבְכָּיָהּ.

ציטוטים אלה מעידים כי הפר אינו נח לרגע, ואף על פי כן הוא משול לאדם עצל.

הסבר קביעה זו על פי המשל כולו. (15 נקודות)

ב. המוטו בראש המשל "פר ושור" הוא מְתוּקָה שְׁנַת הָעֶבֶד. מְהִיּוֹת זְמַנּוֹ אֶבֶד.

הסבר כיצד מוטו זה בא לידי ביטוי במשל. (10 נקודות)

6. שני ילדים משחקים... / ד' זריצקי

ענה על שני הסעיפים א-ב.

א. כותרת היצירה מסתיימת בשלוש נקודות. המשפט האחרון ביצירה מסתיים בסימן שאלה:

האם אני ואתה – איננו שני הילדים האלה?

הסבר את התרומה של סימני הפיסוק האלה לבניית המשמעות של היצירה.

(12 נקודות)

ב. ביצירה מתוארים רגשות נעימים ורגשות של צער ותסכול.

הצג רגשות אלה, כתוב מי או מה גורם לילדים להרגיש אותם, והסבר את תרומתם

לבניית משמעות היצירה. (13 נקודות)

פרק רביעי — קריאה מונחית (25 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 7-8.

7. על פי ספר הקריאה שלמדת, תאר שני מפגשים של הדמות המרכזית עם שתי דמויות אחרות, והסבר את ההשפעה של כל אחד מן המפגשים על עלילת הספר.

8. על פי ספר הקריאה שלמדת, ציין אילו גורמים (למשל הסביבה, העבר, התכונות של הדמות) מעצבים את חייה ואת גורלה של הדמות המרכזית. הסבר והדגם את דברך.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך